

НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ІННОВАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

ISSN (Online): 2786-5738

електронний
науково-практичний
журнал

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Серія: економіка та управління

№ 9

2023

**НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ІННОВАЦІЙНИЙ ЦЕНТР
СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ**

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ
Серія: економіка та управління

Фаховий електронний науково-практичний журнал

№ 9

**Чернігів
2023**

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Дука Анастасія Петрівна – доктор економічних наук, професор.

ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА:

Старченко Григорій Володимирович – доктор економічних наук, професор.

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Абрамова Алла Сергіївна – кандидат економічних наук, доцент.

Баженова Олена Володимирівна – доктор економічних наук, професор.

Велькі Януш – доктор економічних наук, професор.

Грешко Роман Ігорович – кандидат економічних наук, доцент.

Гросу Вероніка – доктор економічних наук, професор.

Дерій Жанна Володимирівна – доктор економічних наук, професор.

Дерун Іван Анатолійович – кандидат економічних наук, доцент.

Дименко Руслан Анатолійович – доктор економічних наук, доцент.

Дубина Максим Вікторович – доктор економічних наук, професор.

Іващенко Алла Іванівна – доктор економічних наук, доцент.

Козак Катерина Богданівна – доктор економічних наук, професор.

Косач Ірина Анатоліївна – доктор економічних наук, професор.

Космулес Крістіна Габріела – кандидат економічних наук, асистент професора.

Крилов Денис Валерійович – доктор економічних наук, професор.

Кудлаєва Наталія Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент.

Лагодієнко Наталія Володимирівна – доктор економічних наук, доцент.

Лопашук Інна Афанасіївна – кандидат економічних наук, доцент.

Марич Максим Григорович – кандидат економічних наук, доцент.

Марусяк Наталія Леонідівна – кандидат економічних наук, доцент.

Мисака Ганна Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент.

Міхальчук Камелія-Каталіна – кандидат економічних наук, доцент.

Новикова Іннола Вікторівна – доктор економічних наук, професор.

Нікіфоров Петро Опанасович – доктор економічних наук, професор.

Островська Наталія Степанівна – доктор економічних наук, доцент.

Пономаренко Тетяна Вадимівна – доктор економічних наук, доцент.

Попова Любов Василівна – кандидат економічних наук, доцент.

Соколюк Маріан – кандидат економічних наук, доцент.

Ткачук Ірина Ярославівна – доктор економічних наук, доцент.

Федишин Майя Пилипівна – кандидат економічних наук, доцент.

Філіпова Наталія Володимирівна – доктор економічних наук, доцент.

Харабара Віолетта Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент.

Хлачук Елена – доктор економічних наук, професор.

Холявко Наталія Іванівна – доктор економічних наук, доцент.

Чоботару Маріус-Сорін – кандидат економічних наук, лектор.

Чорнодід Ігор Степанович – доктор економічних наук, професор.

Електронна сторінка видання – <https://reicst.com.ua/pmt>

Фаховий електронний науково-практичний журнал

«Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління»

Фахова реєстрація (категорія «Б»):

Наказ МОН України від 06.06.2022 року № 530 (Додаток 2)

Галузь науки: економічні.

Спеціальності: 051 – Економіка; 071 – Облік і оподаткування; 072 – Фінанси, банківська справа та страхування; 073 – Менеджмент; 075 – Маркетинг; 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 241 - Готельно-ресторанна справа, 242 - Туризм

Затверджено до поширення через мережу Internet відповідно до рішення редакційної колегії фахового електронного науково-практичного журналу

«Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління»

(від 30 вересня 2023 року протокол № 9)

Наукове видання

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Серія: економіка та управління

Фаховий електронний науково-практичний журнал

№ 9

Комп'ютерна верстка - ГО «Науково-освітній інноваційний
центр суспільних трансформацій»

Засновник та видавець:

ГО «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій»

Адреса редакції: вул. Доценка 4а

м. Чернігів, Україна, 14032

Телефон: +38 (0462) 921-914

Веб-сайт журналу: <https://reicst.com.ua/pmt>

Е-mail редакції: editor@reicst.com.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК номер 7528, від 03.12.2021 р

Формування нової парадигми світового господарства та вплив глобальних трансформацій на економіку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності

К. П. Болдовська

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-02-01>

 PDF завантажити статтю

Світовий досвід оцінювання ефективності регуляторної політики в національній економіці

К. С. Шапошников, Т. В. Пустова

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-03-01>

 PDF download article (English)

Проблеми фінансування вищої освіти в Україні

Л. М. Гейко, М. А. Кузнецова

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-03-02>

 PDF завантажити статтю

Система підготовки кадрів закладами вищої освіти в умовах повоєнного відновлення України

Т. В. Небога

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-03-03>

 PDF завантажити статтю

Сучасні аспекти розвитку ринку праці в Україні

Д. В. Крилов

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-03-04>

 PDF завантажити статтю

Моделювання впливу корупції на зміну клімату на основі нечіткої когнітивної карти

В. В. Боженко, І. Г. Гончарук

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-03-05>

 PDF завантажити статтю

Оцінка тіньової економіки України: методи та ключові фактори

М. А. Ішук

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-03-06>

 PDF download article (English)

Ринок землі в Україні: проблеми формування та напрями подальшого розвитку

С. В. Коробка

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-03-07>

 PDF завантажити статтю

Національні економічні інтереси України: концепти змін інформаційної економіки та активізація регіонального кластероутворення

С. В. Коляденко

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-03-08>

 PDF завантажити статтю

Нормативне підґрунтя інвестиційно-інноваційного розвитку аграрного сектору економіки регіону

В. Ю. Огородніков

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-03-09>

 PDF завантажити статтю

Концептуальні основи моніторингу стійкого розвитку соціально-економічних систем

Ю. В. Ушкаренко, А. І. Соловійов

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-03-10>

 PDF завантажити статтю (English)

Проблеми розвитку ринку агрострахування в Україні

І. Ю. Кисільова, Я. В. Краснощок

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-04-01>

 PDF download article

Кавовий рефрешмент як вид рекреації

І. Я. Мендела

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-04-02>

 PDF завантажити статтю

Цифрові технології HR маркетингу

О. І. Кравчук, І. О. Варіс, А. Д. Потоскуєва

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-04-03>

 PDF завантажити статтю

Теоретичний концепт брендингу в умовах релокації бізнесу

І. О. Урупа

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-04-04>

 PDF завантажити статтю

Теоретичні засади системи мотивації педагогічних працівників до впровадження інновацій

О. І. Яковенко, Є. О. Макєєва

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-04-05>

 PDF завантажити статтю

Енергозбереження функціонування сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах в Україні

В. Д. Боков

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-04-06>

 PDF завантажити статтю

Аналіз нормативно-правової бази щодо виробництва продукції інтернету речей на європейському ринку

Є. І. Охрімчук

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-04-07>

 PDF завантажити статтю

Цифровізація підприємницької діяльності: значення та вплив

Ж. А. Кононенко, Г. В. Карнаухова, О. В. Балюк

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-04-08>

 PDF завантажити статтю

Теоретико-методичні засади формування стратегії розвитку закладу освіти

О. І. Яковенко, А. В. Сінкевич

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-04-09>

 PDF завантажити статтю

Цифрове маркетингове забезпечення на ринку медичних послуг

О. М. Згурська, О. О. Дима, А. Л. Діченко

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-04-10>

 PDF завантажити статтю

Особливості впровадження інноваційних інтернет-технологій в маркетинговій діяльності вітчизняних підприємств

Л. Й. Гнилянська, А. І. Демчук, І. Т. Андрухів

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-04-11>

 PDF завантажити статтю

Формування комплексу креативного менеджменту в системі маркетингу підприємства

В. В. Левицький

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-04-12>

 PDF завантажити статтю

Формування методики взаємодії корпорації із ключовими стейкхолдерами

Н. В. Онищук, Н. В. Корж

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-04-13>

 PDF завантажити статтю

Фермерські господарства в Україні: стан та перспективи розвитку

І. М. Беженар, О. Ю. Грищенко

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-04-14>

 PDF завантажити статтю

Підходи до управління фінансуванням закладів охорони здоров'я в Україні

О. В. Ніколюк, О. В. Родіна, М. О. Керлан

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-05-01>

 PDF завантажити статтю

Концептуальні засади зменшення антропогенного впливу на гідросферу

І. І. Кичко

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-06-01>

 PDF завантажити статтю

Аналіз ринку праці та забезпечення державного регулювання рівня зайнятості населення в Україні

Л. С. Ладонько, І. В. Калінько, Н. В. Філіпова

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-07-01>

 PDF завантажити статтю

Соціальна освіта та її значення в розвитку сучасного суспільства

І. В. Шапошникова

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-07-02>

 PDF завантажити статтю

Ефективність діяльності страхових компаній на ринку медичного страхування

Н. О. Крихівська, О. М. Ромашко, Р. Т. Мацьків

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-08-01>

 PDF завантажити статтю

Процес управління страховим портфелем страхової компанії

О. С. Журавка, І. О. Кожушко, Л. Б. Рябушка

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-08-02>

 PDF завантажити статтю

Публічні закупівлі в умовах воєнного стану

Л. О. Петик, І. В. Бацман

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-08-03>

 PDF завантажити статтю

Роль ризик-менеджменту при оцінці фінансової стійкості підприємства

С. В. Качула, С. В. Півкач

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-08-04>

 PDF завантажити статтю

Фінансовий менеджмент в закладах вищої освіти: сучасний стан і площина вдосконалення

О. М. Савастеева, В. І. Труба

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-08-05>

 PDF завантажити статтю

Розвиток банківських установ в умовах сучасних викликів

О. П. Григор'єва, Н. Г. Георгіаді

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-08-06>

 PDF завантажити статтю

Шляхи вдосконалення кредитної політики НБУ в умовах воєнного стану

Г. В. Разумова, О. В. Оскома

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-08-07>

 PDF завантажити статтю

Процесно-орієнтоване управління виробничими запасами: обліково-аналітичні аспекти

В. А. Кулик, Є. А. Карпенко

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-09-01>

 PDF завантажити статтю (English)

П'ятдесят років досліджень інформаційних систем і технологій у бухгалтерському обліку: бібліометричний аналіз

Г. В. Мисака, І. А. Дерун

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-09-02>

 PDF завантажити статтю

Інструментарій обліково-аналітичного управління витратами

Ю. С. Пеняк, О. А. Сергієнко

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-09-03>

 PDF завантажити статтю

Контрольне забезпечення управління виплатами працівникам в державному секторі

Д. О. Новокрещенова

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-09-04>

 PDF завантажити статтю

Місія та етимологія аудиту оподаткування великих підприємств

Н. Ю. Татенко, К. О. Назарова

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-09-05>

 PDF завантажити статтю

Аналіз діяльності закладів ресторанного бізнесу в Україні під час війни

У. Є. Гузар, А. В. Левчук

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-12-01>

 PDF завантажити статтю

Роль візуалізації проєктів у сучасному дизайні готелів

І. Я. Мендела, Є. М. Мендела

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-12-02>

 PDF завантажити статтю

Методичні основи управління інвестиційною привабливістю туристичних кластерів

К. Г. Антонюк

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-12-03>

 PDF завантажити статтю

Проблеми сертифікації та управління якістю у HORECA

О. І. Графська

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-12-04>

 PDF завантажити статтю

УДК 332:14

JEL Classification: H56; H70; E66; O 18; R 13

DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-03-08>

НАЦІОНАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ ІНТЕРЕСИ УКРАЇНИ: КОНЦЕПТИ ЗМІН ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА АКТИВІЗАЦІЯ РЕГІОНАЛЬНОГО КЛАСТЕРОУТВОРЕННЯ

NATIONAL ECONOMIC INTERESTS OF UKRAINE: CONCEPTS OF CHANGES IN THE INFORMATION ECONOMY AND ACTIVATION OF REGIONAL CLUSTER FORMATION

Коляденко С. В.

Доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економічної кібернетики,
Вінницький національний аграрний університет,
м. Вінниця, Україна
ORCID: 0000-0001-7670-6905

Svitlana Koliadenko

Doctor of Economics, Professor,
Professor Department of Economic Cybernetics,
Vinnytsia National Agrarian University,
Vinnytsia, Ukraine

Статтю присвячено актуальним питанням розробки, обговорення та реалізації національних економічних інтересів України в умовах активізації розвитку інформаційної економіки, системного поширення регіонального кластероутворення. Визначено ключові напрями та особливості змін національних економічних інтересів у вигляді управлінських концептів, що відображають особливості проблем, конфліктних станів національного інформаційного простору за умов ведення війни, перспектив відновлення іт-бізнесу в постмілітарному просторі з урахуванням процесів євроінтеграції, інформаційного прогресу. Обґрунтовано цільове призначення управлінських концептів, як інструменту відображення змін інформаційної економіки, врахування процесу кластероутворення на рівні регіонів, галузей та підприємств. Актуальними та востребуваними рекомендовано визнавати національні економічні інтереси в прямому поєднанні з сферами впливу: інформаційним ринком, іт-сектором, смарт-економікою. Наведено класифікацію національних інтересів України та обґрунтовано відповідні напрями стимулювання розвитку інформаційної економіки, активізації процесу кластероутворення на базі хмарних сервісів. Сформовано бачення подальшої перспективності формування кластерів підприємств на основі єдності послуг хмарних сервісів на національних платформах співпраці. Обґрунтовано національний інтерес формування мультихмарних сервісів, як умови інформаційної безпеки українського бізнесу.
Ключові слова: національні економічні інтереси; концепти змін; національна економіка; інформаційна економіка; хмарний сервіс; кластероутворення; постмілітарне відновлення.

The article is devoted to the topical issues of development, discussion and implementation of the national economic interests of Ukraine in the conditions of the activation of the development of the information economy, the systematic spread of regional cluster formation. National economic interests in the modern, fast-moving world are outlined as complex management efforts in the implementation of future plans and as a basis for the formation of priorities, measures of the country's economic and social, security, innovation and information policy. The key directions and features of changes in national economic interests in the form of management concepts reflecting the features of problems, conflicting states of the national information space under the conditions of war, prospects for the restoration of IT business in the post-military space, taking into account the processes of European integration, information progress, are determined. The purpose of management concepts as a tool for reflecting changes in the information economy, taking into account the process of cluster formation at the level of regions, industries and enterprises is substantiated. It is noted that complex studies are in demand at the basis of the formation and discussion, recognition and implementation of economic interests at the level of the national economy, social reproduction. It is recommended to recognize national economic interests as relevant and in demand in direct combination with spheres of influence: information market, IT sector, smart economy. The classification of Ukraine's national interests is presented and relevant directions for stimulating the development of the information economy are substantiated, among which the following are identified as key: the IT industry; information market; improvement of information relations; innovations in the IT sector; formation of a smart economy; formation of the conceptual foundations of a European-type cluster economy. Attention is focused on

activating the process of cluster formation based on cloud services. A vision of the future prospects of forming enterprise clusters based on the unity of cloud services on national cooperation platforms was formed. The national interest in the formation of multi-cloud services as a condition for information security of Ukrainian business is substantiated.

Key words: *national economic interests; concepts of change; national economy; information economy; cloud service; clustering; post-military reconstruction.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Інформаційна економіка в своєму системному розвитку отримує безперервні зрушення, накопичує надбання теорії та методології наукових досліджень, новітні вектори управлінських технологій опанування інформаційних ресурсів та комунікацій, досвід практики та цільові технології удосконалення відносин, що є проявами єдності з суспільним прогресом в загальному цивілізаційному контексті руху людства. Новітні зміни та цільові концепти в системі національних економік світу формуються під впливом трендів, прогнозних оцінок в розвитку інформаційної економіки, як майбутнього розвинених країн, подальшого поглиблення розподілу праці та розширення ринків ІТ-сектору.

Україна сьогодні знаходиться у складному стані ведення війни, що фактично охоплює всі території, ворог знищує міста та інфраструктуру, промислові та аграрні виробництва, соціальні об'єкти та культурну спадщину. В таких умовах влада країни, науковці та освітяни, провідний менеджмент та представники бізнесу формують потенціал відновлення, але саме інформаційний сектор формує прогресивність управлінських заходів, що закладають підвалини прогресивного векторного руху та збалансованих, гармонійних національних економічних інтересів, що забезпечать стимулюючі відносини різних груп населення країни, закордонних інвесторів та агентів міжнародної співпраці, бізнесу та влади. Розуміння стрімкості та корисності інформаційного прогресу повинно бути присутнім в кожному кроці влади, бізнесу, населення, що одночасно прискорює входження нашої країни до ЄС, надає відповідність моделі національної економіки до європейського ринкового простору та цільовим векторами регіонально-галузевого кластероутворення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Проблеми, що пов'язані з дослідженням питань розробки та впровадження національних економічних інтересів в умовах інформаційної економіки висвітлені в роботах вітчизняних науковців: Є. Буряка (інтеграційні процеси в системі регіонального кластероутворення) [1]; Л. Панкової (національні економічні інтереси формування кластерної моделі національної економіки) [2;3]; Н.Приймак (національні економічні інтереси в форматі галузевого

аспекту) [4], О.Фінагіної (національні економічні інтереси удосконалення науково-освітнього простору) [5]; І. Бітюк (національні інтереси в управлінні персоналом в складних умовах ведення війни); В. Коміренко (національні економічні інтереси просування освітніх та консалтингових послуг в удосконалені діяльності вітчизняних підприємств) [5]; В.Білик (інтереси конкурентоздатного розташування підприємств на основі технологій управління знаннями) [6]; О. Левчук (питання реформації національних економічних інтересів України в умовах глобалізації) [7] та інших. Зазначені вчені вивчали, комплексно висвітлювали низку питань, конфліктних станів та проблем, що окреслили перспективні напрями розвитку національної економіки, сформуvalи наукове передбачення руху великих господарських систем України в умовах поширення стандартів інформаційної економіки, активного кластероутворення за найкращими стандартами ЄС.

Науковці та провідний український менеджмент наголошують [1-7], що в умовах переходу до інформаційного суспільства та інформаційної економіки, інформаційні технології повинні відповідати наступним вимогам: забезпечення реалізації процесів документообігу і обробки інформації за критеріями їх ефективності; включення повного набору блоків обробки інформації та апаратно-програмних засобів підтримки інформаційно-технологічних процесів; відповідність організаційній структурі, яка має забезпечити планування і нормування процесів обробки інформації; застосування методів реалізації та контролю за процесом документообігу; відповідність порядку освоєння і впровадження інформаційних технологій, а також використання її як бази для адаптації засобів автоматизації; наявність очевидних переваг порівняно з існуючими технологіями для впровадження передових інформаційних технологій; використання дедалі все більше обсягів інформації та масштабування хмарного збереження великих обсягів даних [8].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Питання визначення, обговорення та реалізації національних економічних інтересів у вітчизняних науково-дослідних та публіцистичних джерелах висвітлені недостатньо. Вивченість даної проблеми потребує системного дослідження як світового так і національного досвіду в контексті та з урахуванням світових глобалізаційних процесів, перспектив руху нашої країни до Європейського Союзу. Особливої

уваги потребує питання активізації дій владного менеджменту в напрямку регулювання процесів подальшого розвитку інформаційної економіки та регіонально-галузевого кластероутворення з метою поєднання зусиль вітчизняного бізнесу, іноземних інвесторів та отримання позитивних, безпеково-орієнтованих результатів на українському IT-ринку в умовах постмілітарного відновлення.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Необхідним та затребуваним в системі знань економіки та менеджменту вбачається дослідження національних економічних інтересів України з визначенням цільових концептів змін інформаційної економіки та врахуванням процесу кластероутворення на рівні регіонів, галузей та підприємств, як перспективного напрямку входження до ЄС за стандартами вже активно функціонуючої моделі європейської кластерної економіки. Особливо актуальними постають питання відображення нового етапу розвитку інформаційної економіки з урахуванням проблем безпеки інформаційного середовища України, переведення більшості процесів у хмари (хакерські атаки та обстріли потребують ретельного зберігання великих, стратегічно значущих даних), формування стандартів мультихмарності та збереження на віддалених майданчиках закордоном. Хмарний простір України удосконалюється, стає вимогою наступного етапу діджиталізації економіки, забезпечує безперебійне відтворення національного продукту та потребує свого ретельного вивчення.

Виклад основного матеріалу дослідження. В Україні починається нова ера інформаційного прогресу, що забезпечить ефективне та результативне постмілітарне відновлення країни, сформує позитивні умови подальшого розширеного відтворення підприємств IT-галузі, окреслить зони безпеки використання інформаційних ресурсів, синергетичного поєднання промисловості з IT-бізнесом, масового виходу українських компаній на нові ринки Європейського Союзу та інших регіонів світу. Такі питання постають пріоритетними з позиції відображення в національних економічних інтересах, системному просуванні та контролю за реалізацією дій влади.

Національні економічні інтереси – це життєво важливі матеріальні, інтелектуальні цінності, визначальні потреби суспільства і держави, реалізація яких гарантує економічний суверенітет держави, її незалежність у розробці економічної політики та реалізації управлінських рішень, стійкість національної економіки, її відтворення та прогресивний розвиток. Захист національних економічних інтересів тісно пов'язаний із забезпеченням економічної безпеки держави – станом, коли національні економічні інтереси за-

хищені від внутрішніх і зовнішніх загроз. Захист національних економічних інтересів є найважливішою функцією системи забезпечення безпеки економічної сфери. Одним із найважливіших національних пріоритетів є економічний розвиток та економічне зростання добробуту населення, що майже не можливе без зростаючого залучення у світову економіку. Звісно, що інтереси становлення і зміцнення державності вимагають інтенсифікації процесів культурного відродження і розвитку національної ідентичності, але при цьому процес модернізації соціально-економічної системи потребує найширшої відкритості країни, внаслідок чого суспільство стає об'єктом інтенсивних, далеко не завжди бажаних, політичних, економічних, інформаційно-управлінських, соціальних і культурних впливів [4, с.4].

Особливість полягає в тому, що національні економічні інтереси розглядаються в усьому світі, як пріоритетні, офіційно визнані на рівні влади та великого бізнесу вектори руху великих господарських систем (національної та регіональної економіки, національних корпорацій та впливових бізнесів, транснаціональних корпорацій), що забезпечують одночасно прийнятність базових умов, існуючих станів національної економіки та бажаного майбутнього за визначенням стратегічних планів та проєктів.

Національні економічні інтереси в сучасному, швидкоплинному світі окреслимо як комплексні управлінські зусилля в питаннях реалізації планів майбутнього та як підґрунтя в формуванні пріоритетів, заходів економічної та соціальної, безпекової, інноваційної та інформаційної політики країни.

Національні економічні інтереси України на сьогодні не просто поєднані з векторами руху інформаційної економіки, а ще й забезпечують відповідність змін, концептуальних ідей в форматах управлінського потенціалу трансформаційних зрушень економіки, соціуму, ділового та бізнесового середовища та передбачають:

- окреслення та реалізації стратегічних планів уряду, корпорацій, малого та середнього бізнесу, кожної окремої людини в процесах суспільного відтворення за умов постмілітарного відновлення країни;

- напрацювання базових управлінських концептів, що набудуть форми національних економічних інтересів за умов гармонійного ресурсного наповнення з метою руху до позитивних зрушень в сфері економічних та соціокультурних відносин, з'єднаних в дії оптимального балансу групових інтересів (бізнесу, населення, влади, інвесторів);

- розробку та впровадження груп концептів національних економічних інтересів за принципами територіально-галузевого впливу у відпо-

відності до вимог входження до Європейського Союзу, формування національної моделі кластерної економіки.

Метою такого руху в рамках дотримання національних економічних інтересів України рекомендуємо визнавати відповідність позитивних змін в національній економіці, забезпечення активності суспільного прогресу та якості соціального забезпечення населення в контексті гармонійного, збалансованого розвитку країни в умовах глобалізації, післявоєнного відновлення, усунення фрагментарності в інвестуванні та доступі до ресурсів, формування моделі кластерної економіки за стандартами ЄС та поступового переходу до інформаційної економіки та інформаційного суспільства в усіх сферах людської діяльності.

Мета напрацювання концептів національної економіки України постає багатоцільовою, що є одночасно вимогою часу, елементом синергетичного управлінського впливу сучасної науки та практики менеджменту, стрімким зрушенням в інформаційному секторі світового масштабу, необхідністю врахування наслідків постмілітарного впливу не лише на теренах простору нашої країни. Багатоцільовий характер руху повинен бути відображений у своєму базовому концепті розуміння змін, просуванні ідей та відповідних заходів, забезпечені ресурсами та управлінськими заходами, бути включеним в коло економічної (соціальної, інноваційної, кластерної) політики країни.

Формування знань щодо реалізації національних економічних інтересів, обговорення та оцінка конфліктності питань, напрями управлінського впливу в умовах інформаційної економіки мають характеристики прозорості, безпеки та врахування великої кількості вимог щодо стабільного відтворення ринкового середовища. В основі формування та обговорення, визнання та реалізації економічних інтересів на рівні національного господарства, суспільного відтворення постають востребуваними комплексні дослідження:

- трендів світового ринку, руху національних галузей в форматах інноваційного та інтелектуального прогресу;

- особливостей ресурсного забезпечення національних та транснаціональних виробництв з урахуванням перспектив розширення національного ринку, нарощення потенціалу інноваційності та конкурентоспроможності;

- інформації щодо наявного економічного потенціалу країни (загальна структура, характеристики змін та конфліктних зон) за видами економічних ресурсів, за напрямками використання;

- змін правового регулювання та інституційного забезпечення функціонування галузей, цільового інвестиційного та інноваційного забезпечення;

- оцінки та прогнозування розвитку національної економіки з позиції: сталого та передкризового, кризового та розвиненого станів;

- змін регіональної структури територіальної системи України, критеріального виокремлення підходів до економічного районування та кластероутворення, умов реалізації великих регіональних проектів та програм;

- оцінки сфер діяльності та галузей прямого державного регулювання, відповідної зацікавленості в визнанні національних економічних інтересів за проектами та сферами діяльності;

- діагностування, моніторингу ділового та бізнесового середовища за світовими стандартами та інтересами просування пріоритетних змін;

- визначення та оцінка центрів підприємницького саморозвитку національної економіки в умовах активної діджиталізації.

І це далеко не повний перелік напрямів, досліджень, експертиз, які потребують свого опрацювання, обговорення, ретельного оцінювання. Така робота вже повинна відбуватися в державних інституціях за умов активної співпраці з науковцями та провідним корпоративним менеджментом. Рекомендуємо класифікацію національних інтересів України у стимулюванні розвитку інформаційної економіки та активізації кластероутворення з погляду на наступний, постмілітарний етап процесу відтворення національної економіки (табл.1).

Наведені національні економічні інтереси стимулювання розвитку інформаційної економіки та активізації процесу кластероутворення постають дискусійними, потребують свого подальшого вивчення й просування у вигляді положень нормативно-правового забезпечення, заходів державної політики, норм та правил безпеки функціонування українських підприємств.

Сьогодні слід констатувати завершення етапу комплексної інформатизації державних та регіональних інституцій, підприємств і актуальним постає формування бачення нового етапу, що буде пов'язаний з хмарною трансформацією інформаційного простору України. Наголосимо, що в світі саме хмарний ринок останні п'ять років активно зростає, за прогнозними даними міжнародних консалтингових компаній витрати на публічні хмарні послуги на кінець 2023 року досягнуть показника 597 млрд. дол., порівняно з 2022 роком зростання сягне 21, 5%. Прогноз на 2024 рік не просто оптимістичний, ринок хмар зросте до позначки в 725 млрд. дол. [9].

Варто визнати, що хмарні технології стали невід'ємною частиною сучасного бізнесу. Вони дозволяють скоротити витрати на інфраструктуру та технічне обслуговування, підвищити продуктивність та ефективність роботи, а також покращити безпеку даних. Крім того, використання

хмарних технологій дозволяє гнучкіше налаштувати роботу бізнесу. Завдяки можливості масштабування ресурсів у хмарі компанії можуть легко керувати навантаженням на свої сервери

і швидко масштабуватися при необхідності. У зв'язку з цим все більше компаній впроваджують хмарні технології у свою діяльність і отримують значні переваги над конкурентами [9].

Таблиця 1

Класифікація національних інтересів України у стимулюванні розвитку інформаційної економіки та активізації процесу кластероутворення

Сфера стимулювання	Національний інтерес
1. ІТ-галузь	Формування активної інтеграції ІТ-сектору та українських промисловців, аграріїв на платформах кластероутворення, спільних проєктів, пріоритетів національних інтересів відновлення економіки. Підтримка усіх масштабів ІТ-бізнесів на умовах прозорості діяльності та податкової толерантності. Інтегрування ресурсів та капіталізація прибутків ІТ-сектору в національну економіку, національного виробника. Перехід більшості підприємств в модель мультихмарності з елементами підвищеної кібербезпеки.
2. Інформаційний ринок	Формування сучасної ринкової інфраструктури на основі високоінтелектуальних інформаційних технологій та діджитал-послуг. Розширення ринку за рахунок сегменту хмарних технологій та цільових продуктів. Збільшення експорту національних ІТ-продуктів та послуг. Стимулювання розвитку внутрішнього сегменту ринку наукомісткої продукції. Повне блокування співпраці з підприємствами та опосередкованими агентами рф.
3. Удосконалення інформаційних відносин	Захист інтересів малого та середнього ІТ-бізнесу на національних ринках. Поширення консультування бізнесів фахівцями ІТ-галузі. Іміджеві проєкти, що інтегрують промисловість, сферу послуг, аграрний сектор з підприємствами ІТ-ринку. Інтегрування комунікаційного простору бізнесу та влади для великих проєктів в сфері державного замовлення. Застосування державного замовлення на певні види ІТ-продукції. Заохочення найманих працівників українських підприємств до отримання нових знань в сфері діджитал-технологій, кібербезпеки та інших напрямів.
4. Інновації в ІТ-секторі	Стимулювання високоінтелектуальних інновацій в пріоритетних галузях економіки – АПК, ВПК, ІТ-сектору. Розширення досліджень та інновацій в сферах геноміки, геологічної розвідки, фармацевтики та дизайну ліків, безпеки промислової та енергетичної інфраструктури. Збільшення запозичень інноваційних продуктів та трансферів технологій від провідних компаній на основі взаємовигідних умов діяльності.
5. Формування смарт-економіки	Активізація стимулюючої ролі держави в діджитал-проєктуванні розвитку галузей. Включення напрямів діджиталізації виробництва та сфери послуг до заходів державної та галузевої, корпоративної, регіональної та місцевої соціально-економічної політики. Розширення цифрових технологій прийняття рішень в системі державної та галузевої влади.
6. Формування концептуальних основ кластерної економіки європейського типу	Концептуальне просування моделі кластерної економіки. Формування інтегрованих інтернет платформ співпраці бізнесу та влади, науки та освіти з елементами інвестиційно-інноваційного забезпечення на базі українського хмарного простору. Активне кластероутворення в парадигмі відносин «бізнес-влада-населення» з метою запровадження комплексних діджитал проєктів.

Джерело: складено автором

Оцінка ролі хмарних технологій та розуміння потреб мультихмарності для українського бізнесу, владних інституцій постає не просто елементом національної зацікавленості та складовою управлінських концептів національних економічних інтересів, а ще й ключовою умовою інформаційної безпеки всієї країни.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Питання позиціонування, обговорення та просування національних економічних інтересів в межах проєктів державної та галузевої політики набирає своїх обертів, отримує висвітлення в науково-публіцистичних джерелах. Формується розуміння нового етапу розвитку інформацій-

ної економіки, як успішного, провідного сектору національної економіки та активного учасника процесу регіонально-галузевого кластероутворення.

Такі зміни відбуваються, прискорюються завдяки підписаному президентом закону України Про хмарні сервіси та дії стратегії Cloud First [10]. Приватний бізнес, державні установи активно формують специфічний національний хмарний ринок країни, Верховна Рада створила умови для тимчасового зберігання стратегічних інформаційних ресурсів держустанов на хмарних ресурсах закордоном, що є елементом політики захисту національних інтересів в умовах ведення війни.

Відповідно за умов постмілітарного відновлення національної економіки України повинні бути сформувані ключові управлінські концепти національних економічних інтересів в форматі прискореного формування нового етапу розвитку інформаційного ринку з сегментом хмарного обслуговування на

основі успішного кластерного поєднання бізнесів на українських майданчиках. Національна система інформаційної безпеки повинна бути відповідною до вимог майбутніх станів інформаційної економіки, гармонійних відносин бізнесу та влади, зростаючих масштабів кластероутворення.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Finagina, O., Buryak, E., & Zaporozhets, O. (2021). Cluster policy of Ukraine: target interests of regions and development of environmental management. *Zbirnyk naukovykh prats Cherkaskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu Series Economic Sciences – Proceedings of Scientific Works of Cherkasy State Technological University Series Economic Sciences*, Vol. 62 (1), 70–79. Retrieved from <https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/3131/1/10.pdf>. DOI 10.24025/2306-4420.62.2021.241830
2. Pankova, L., Uzbek, D., Panchenko, Y., Samoilenko, A., & Privarnikova, I. (2022). Impact of digitalization on the protection and implementation of the national economic interests. *Cuestiones Políticas*, 40(74), 815-829. Doi: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4074.45>.
3. Pankova, L. I. (2021). Formuvannia innovatsiinoi modeli klasternoi polityky rehioniv na osnovi balansu interesiv [Formation of an innovative model of regional cluster policy based on the balance of interests]. Doctor's thesis. Cherkasy, [in Ukrainian].
4. Pryimak, N. (2020). The Ukrainian Mining Industry Development As The Basis For Providing National Economic Interests. In Ivanova, N. (Ed). *Ensuring The National Economic Interests In The Context Of European Integration Processes: Collective monograph*. Prague: Oktan-Print s.r.o.
5. Finahina, O.V., Bitiuk, I.M., & Komirenko, V.I. (2022). Natsionalni ekonomichni interesy rozvytku ukrainskoho sektoru maloho ta serednoho biznesu: polityka yevrointehratsii ta tsilovi tekhnolohii HR-menedzhmentu [National economic interests of the development of the Ukrainian small and medium-sized business sector: European integration policy and targeted HR management technologies]. *Suchasni tendentsii staloho rozvytku: teoriia, metodolohiia, praktyka: kolektyvna monohrafiia / Polozova, T. V. (Ed). Kharkiv: KhNURE. (pp. 37-47) [in Ukrainian].*
6. Vartanova, O., Kolomytseva, O., Bilyk, V., Budnikevich, I., Vasilchenko, L., & Burtseva, T. (2021). Enterprise competitive positioning based on knowledge resources identification. *Entrepreneurship and Sustainability Issues*, 9(1), 529-541. Doi: [http://doi.org/10.9770/jesi.2021.9.1\(33\)](http://doi.org/10.9770/jesi.2021.9.1(33)).
7. Levchuk, O. (2016). Aktualni pytannia reformatsii natsionalnykh ekonomichnykh interesiv Ukrainy v umovakh hlobalizatsii [Actual issues of reformation of the national economic interests of Ukraine in the conditions of globalization]. *Ekonomika i suspilstvo – Economy and society*, 2. Retrieved from https://economyandsociety.in.ua/journals/2_ukr/12.pdf [in Ukrainian].
8. Tomashevskiy, O., Tsehelyk, H., Viter, M., & Duduk, V. (2012). Informatsiini tekhnolohii ta modeliuvannia biznes-protsesiv [Information technologies and modeling of business processes]. Kyiv: Tsentri uchbovoi literatury [in Ukrainian].
9. Khmarni tekhnolohii ta obchyslennia. Teoriia ta praktyka [Cloud technologies and computing. Theory and practice]. *Sim-networks: vebsait - Sim-networks: website*. Retrieved from <https://www.sim-networks.com/ukr/blog/cloud-technologies> [in Ukrainian].
10. Pro khmarni posluhy: Zakon Ukrainy vid 17 liut. 2022 roku No 2075-IX [On cloud services: The Law of Ukraine from February 17 2022, roku No 2075-IX]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2075-20#Text> [in Ukrainian].